

ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೋ, ಆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಋಣಿಯಾಗಬೇಕು. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಡುವುದೇ ಲೇಸು' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಫಲ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಪ್ರಗತಿಪರರನ್ನಾಗಿಸಿ ಆನಂದ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂದು ಒಂದು ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಪಡೆದರೆ ಬಹಳ ಅಹಂಕಾರ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಕ ನಿರ್ವಹಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ವಿನಯ, ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ವಿನಯ, ವಿವೇಕ ಮತ್ತು ನೀತಿಯಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೂಡ. ವಿಚಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ನಾಗುವನು. ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ಸ್ವಯಂಕಲಿಕೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅನೇಕ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರಬಹುದು, ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು, ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ವಿದ್ಯೆಯ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದಿರಬಹುದು, ತುಂಬಾ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪಡೆದಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಹೋದರೆ, ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮತತ್ವ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ತುಂಬಾ ಸಮಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ, ಕೇವಲವಾದ ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಗ್ರಂಥ ಪರಿಚಯವೇ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಬಾರದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯು ಜೀವ ನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಸು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ವಿದ್ಯೆಯ ಪರಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಬಾರದು. ಗ್ರಂಥಪರಿಚಯದ ಜೊತೆಗೆ ಉದಾತ್ತ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು, ಉತ್ತಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರತೆಗೆಯಬೇಕು. ಈ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಾಕಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಉಳಿದ ಭೌತಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ - ಅಂದರೆ ಗಣಿತ, ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವಾಗಿಯೇ ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಲಿಯಬಲ್ಲರು. ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಮಾನತೆ, ಸಮತ್ವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅಮೂಲ್ಯ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಗಳಂತಿರಬೇಕಾದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕೇವಲ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರಂತಾಗಬಾರದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಂತೆ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ ಭೋಗಗಳಿಗೆ ಜೊಲ್ಲು

ಸುರಿಸಿ ಮಾನರಹಿತ, ಹೀನಕರವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ, ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಗತಿ ಏನಾಗಬಹುದು? ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದುದಲ್ಲ. ಭೌತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ, ಅಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಹೊರಗಿನ ಹಾಗೂ ಲೌಕಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ. ಇದು ಬರೀ ಪುಸ್ತಕದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕಜ್ಞಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನ, ಧೈರ್ಯ ಹಾಗೂ ದೃಢನಿಶ್ಚಯ ಮೂಡಿ ಬರುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧದ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ನಿಷ್ಣಾತರನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದವರನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಯ ಲಾಭ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ. ಬರೀ ಲೌಕಿಕ ವಿದ್ಯೆ ಅಸಹಾಯಕ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮೂರು ಭಾಗವು ಎಜುಕೇರ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಎಜುಕೇರ್ ಎಂದರೆ ಒಳಗಿರುವುದನ್ನು ಹೊರಗೆ ತರುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದರೆ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೊರಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಎಂದರೆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು, ಅಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೃದಯದ ಅನುಭವಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದನ್ನೇ 'ನಾನು ಯಾರು?' ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದು ಅಥವಾ 'ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಆವೇರ್‌ನೆಸ್' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. 'ನಾನು ಯಾರು?' ಎಂಬ ವಿಚಾರವೇ ವೇದಾಂತ ಬೋಧನೆಗಳ ಆದಿ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯ. ಎಜುಕೇರ್ ಅನ್ನೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿದ್ಯೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿದ್ಯೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಇದು ಪುಸ್ತಕದಿಂದಾಗಲೀ, ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಧಿಕ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಲೀ ಆಗಲೀ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲ, ಇದು ಅಂತರಂಗದ ಅನುಭವದಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಬೋಧಿಸಿ ತನ್ನ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿದ್ಯೆ. *

ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರವಾಗಲಾರದು. ಸ್ಥಿರವಾದ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನ ಅಸಾಧ್ಯ. 'ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತವಾದ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಒಂದು ಭ್ರಾಂತಿ. ಧ್ಯಾನ, ಶಾಂತತೆಗಳೆರಡೂ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

- ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ

ಯೋಗವಾಸಿಷ್ಠದ ಕಥೆಗಳು

ಸ್ವಾಮಿ ವೀರೇಶಾನಂದ

ಕಥಾಗುಚ್ಛ - ೮

ಭೀಮ, ಭಾಸ ಮತ್ತು ದೃಢರ ಕಥೆ

ವಸಿಷ್ಠರು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ: “ಮಗೂ, ರಾಮ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧುಸಂತರ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದು ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸಾರಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಉಪಾಯ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ, ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಾದ್ಯಯನಗಳು ಸತ್ಯಂಗೆ ಎಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಸಾಧುಗಳ ಸಂಗ ದುರ್ಲಭವಾದದ್ದು. ನಿಜವಾದ ಸಾಧು ಹೇಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಗೊತ್ತೇ? ಅವನಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಡಗಿಹೋಗಿರುತ್ತದೆ; ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಕಾಂತಿ ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಪಸರಿಸುತ್ತ ಇರುತ್ತದೆ; ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಋಜುಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ; ಯಾವತ್ತೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಆದೇಶದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ.

“ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಯಾವುದು ಗೊತ್ತೇ? ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಮೋಡ. ಮೋಡ ಸರಿದಾಗ ಸೂರ್ಯ ಬೆಳಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನೈದಿಲೆ ಅರಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ, ಅಹಂಕಾರದ ಮೋಡ ಸರಿದಾಗ, ಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವೆಂಬ ನೈದಿಲೆಯು ಅರಳುವುದು. ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ‘ಜನ್ಮಗಳು’ ಎಂಬ, ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಕಾಂಡಗಳು. ಈ ಕಾಂಡಗಳಿಗೆ ‘ಅಹಂಕಾರ (ನಾನು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ)’ ‘ಮಮಕಾರ (ನನ್ನದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ)’ ಎಂಬ ಉದ್ದುದ್ದವಾದ ಶಾಖೆಗಳು. ಆ ಶಾಖೆಗಳು ದುಃಖ, ನೋವು, ತಾಪತ್ರಯಗಳ ಫಲಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಹಂಕಾರವಿರುವುದೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಸೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಅಹಂಕಾರದ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಹೃದಯದಿಂದ ಕಿತ್ತೆಸೆಯಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅವನು ಮಾತ್ರ ಸಂಸಾರ ವೃಕ್ಷದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ.”

ಈಗ ರಾಮನು ವಸಿಷ್ಠನಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ: “ಓ ಗುರುದೇವ, ಅಹಂಕಾರದ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ಇದನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡುವ ಬಗೆಯೇನು? ಇದರಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು?

ಮಾನವನು ದೇಹದಲ್ಲಿನ ವಾಸನೆಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ? ಅಹಂಕಾರವಿರುವುದು ಎಲ್ಲಿ - ದೇಹದಲ್ಲಿಯೋ, ಇಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೋ? ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರೆ ಅಹಂಕಾರವೂ ನಾಶವಾಗುವುದೇನು?”

ಇದಕ್ಕೆ ವಸಿಷ್ಠರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ: “ಅಪ್ಪಾ, ರಾಮ ಚಂದ್ರ. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದನ್ನೂ ಆಶಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾವುದನ್ನೂ ದ್ವೇಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ತನ್ನ ಮನಶ್ಚಾಂತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆಯೋ - ಅಂಥವನು ಅಹಂಕಾರದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರಗಳಿವೆ: ಒಂದು ಅನುಕೂಲಕರವಾದದ್ದು; ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪವಾಗಿದ್ದು ಅವಿದ್ಯೆಯ ಫಲವಾಗಿರುವುದು; ಮತ್ತೊಂದು ಸರ್ವಥಾ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕಾದದ್ದು.

“ಮೊದಲನೆಯದು ಪರಮ ಅಥವಾ ಅಖಂಡ ಅಹಂಕಾರ. ಅದು ನಿತ್ಯವಾದುದು. ಇದು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಈ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ‘ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ’ ಎಂಬ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾತ್ವಿಕ ಅಹಂಕಾರ ಎನ್ನಬಹುದು.

“ನಮ್ಮ ‘ಅಹಂ’ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದೋ ಅದನ್ನು ರಾಜಸಿಕ ಅಹಂಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇವು ಬಂಧನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಥದಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತವೆ.

“ಮೂರನೆಯ ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರವೊಂದಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ‘ದೇಹ’, ‘ಮನಸ್ಸು’ ಮತ್ತು ‘ಬುದ್ಧಿ’ಗಳೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು, ‘ನಾನೇ ದೇಹ’, ‘ನಾನೇ ಮನಸ್ಸು’ ಮತ್ತು ‘ನಾನೇ ಬುದ್ಧಿ’ ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಕೀಳುಮಟ್ಟದ ಅಹಂಕಾರ. ಇಂಥ ಅಹಂಕಾರವನ್ನೇ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವುದು. ಈ ಅಹಂಕಾರವೇ ಸಂಸಾರ ವೃಕ್ಷದ ಮೂಲ. ಈ ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ವಿವೇಕವೃಷ್ಟಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಜನರು ಮೋಹಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

ಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಉಪದ್ರವಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ನಾವು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅನರ್ಥಕರ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಉತ್ತಮ ಅಹಂಕಾರಗಳಿಂದ ನಾಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕೀಳು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಷ್ಟೂ ಪರಿಶುದ್ಧ ಆತ್ಮನ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

“ರಾಮಚಂದ್ರ, ಮೊದಲ ಎರಡು ಉತ್ತಮ ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮೂರನೆಯ ಕೀಳು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ದಮನ ಮಾಡಬಹುದು. ಅನಂತರ ಆ ಉತ್ತಮ ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಅವಿನಾಶಿಯಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವೆ. ಓ ರಾಮ, ‘ನಾನು’ ಎಂಬುದನ್ನು ದೇಹದೊಡನೆಯಾಗಲಿ, ಮನಸ್ಸಿನೊಡನೆಯಾಗಲಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರು. ಪರಮಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ‘ಅಹಂ’ ಅನ್ನು ಒಂದಾಗಿಸಿಕೋ.

“ಓ ರಾಮ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಮುಕ್ತ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರದ ಲವಲೇಶವೂ ಇರದು. ಅಹಂಕಾರವು ಮಾನವನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು.”

ವಸಿಷ್ಠರು ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು:

“ಅಥೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಂಬರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಭಯಂಕರ ರಾಕ್ಷಸನಿದ್ದನು. ಅವನು ಮಂತ್ರಜಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದನು. ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಅವನಿಗೆ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಅವನು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಅಜೇಯ ಸೈನ್ಯವೊಂದನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅವನು ಮೂರು ದೈತ್ಯರನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ದಾಮ, ವ್ಯಾಲ ಮತ್ತು ಕಟಿ ಎಂಬುದು. ಈ ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳು ಯಾವುವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕರ್ಮಸಂಕರವೇ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಾಸನೆಯೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರದ ಲವಲೇಶವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಸಿದ್ಧಪುರುಷ ರೇನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ಥಿತಿ ಅವರದು.

“ಈ ಮೂವರು ರಾಕ್ಷಸರೂ ಘೋರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಮಗುವು ಬೆಂಕಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಆಡುವಂತೆ, ಸಾವಿನ ಭಯ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲದೆ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸೇನಾಸಾಧಿದರು. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ತಾಪತ್ರಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು. ಹೋರಾಡುತ್ತ, ಹೋರಾಡುತ್ತ ಅವರಲ್ಲಿ ‘ಅಹಂಕಾರ’ವು ಅದು ಹೇಗೋ, ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ನುಸುಳಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಅಹಂಕಾರದ ಲೇಶಮಾತ್ರ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ, ತಮ್ಮ ಜೀವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಮನೆಯೂ ಬಂದು

ಬಿಟ್ಟಿತು. ಸಂಪತ್ತು, ಆರೋಗ್ಯ, ಭೋಗಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳನ್ನು ಮುಂದೂಡುವ ಆಸೆ ಕೆರಳಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಆಸೆಗಳು, ಕಾಮನೆಗಳು ಹೋರಾಡುವ ಅವರ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಂದಿಸಿ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿತು. ಅವರ ಹೋರಾಟ ಕಳೆಗುಂದಿತು; ಸಾಯುವ ಭಯ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ದೇವತೆಗಳು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡರು, ಭಯಂಕರವಾದ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಭಯದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿಹೋದ ಈ ಮೂವರು ದೈತ್ಯ ದಂಡ ನಾಯಕರು ರಣರಂಗದಿಂದ ಒಡನೆಯೇ ಪಲಾಯನಗೈದರು.

“ದೈತ್ಯದೊರೆ ಶಂಬರ ಹೀಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ: ‘ನನ್ನ ಮೂರು ಜನ ಸೇನಾಧಿಪತಿಗಳು ಸೋಲನ್ನಪ್ಪಿದುದು ಅವರ ಅಹಂಕಾರದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಹಂಕಾರವೇ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಭಿಮಾನವು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಂದೇ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ವಶವಾಗಿ ಹೋದರು. ‘ನಾನು’ ಮತ್ತು ‘ನನ್ನದು’ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಖರವಾಗಿತ್ತು. ನಾನೀಗ ನನ್ನ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೆ ಮೂವರು ದಾನವರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವೀಣರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಹಂಕಾರದ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರವೇ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಶಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.’

“ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿದ ಶಂಬರನು ಮೂರು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಪುನಃ ಹುಟ್ಟಿಸಿದನು. ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ನೊರೆಯಂತೆ ಅವರು ಆಕಾಶವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಸರ್ವಜ್ಞರೂ ಆತ್ಮಜ್ಞರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ವೈರಾಗ್ಯವಂತರೂ ಪಾಪಲೇಶ ರಹಿತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಶಾಂತ ಮನಸ್ಸಿನವರಾದ ಅವರು ಅನೇಕ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರು. ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಸಂಶಯ, ಭಯ, ಮೋಹ, ಆಸಕ್ತಿ, ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಮಮಕಾರಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಬೆಲೆಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಔದಾಸೀನ್ಯ ಅವರಿಗೆ. ಭೀಮ, ಭಾಸ ಮತ್ತು ದೃಢ ಎಂಬುವೇ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು.

“ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿರೆಂದು ದಾನವ ದೊರೆ ಶಂಬರನು ಈ ಮೂವರಿಗೂ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಅವರು ಮೂವರೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಲೇ ಹೋದರು. ಗರ್ವದಿಂದ ಅವರು ಬೀಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೋರಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಭಯಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ‘ಈ ದಂದ, ದೇಹವು ನಶ್ವರ; ‘ನಾನು, ನಾನು’ ಎಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಜನರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೋ, ಅದು ಬರಿಯ ಭ್ರಮೆ’ ಎಂಬ ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಕದನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು. ನಿತ್ಯ ವರ್ತಮಾನದ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಭೂತ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲಗಳ